

Com ha d'ésser l'Estatut de Catalunya?

II

En el fons dels impropis amb què alguns ens obsequien aquests dies, sembla palpar-hi un agre sentiment. Però sapiguem els senyors de la vorera d'enfront que la cordialitat dels republicans espanyols ha estat forjada amb tants sacrificis i dolors que no podrà comoure's per certes agitacions més o menys tèrboles, que tant semblen impressionar a certs sectors que no es distingeixen, precisament, pel seu amor al nou règim.

Però no ofèn qui vol. Els catalans aspirem, simplement, a què la República creï l'Espanya de tots els espanyols. Per a ella i sols per a ella, ofereixen, en el que valgui, la total fraternitat de la seva col·laboració. Catalunya ha estat sempre terra de lleialtat i de correspondència, de fermes amistats i els catalans ens creiem amb el dret d'espanyols, a protestar del retret que indirectament ens fan alguns, mal aconsellats, per no haver-nos sabut separar dels àustries quan va fer-ho Portugal. Un xic infants, un xic lírics, som homes de fet, és a dir, homes d'entusiasme i creiem — i volem creure — en les possibilitats de la comunitat de destí dels pobles ibèrics, comprenent, naturalment, junt amb els espanyols de la Mediterrània als espanyols de l'Atlàntica. Si la comunitat de l'Estat en mig de tots els pobles espanyols ha de quedar intacta i "com sempre", mal negoci farà Espanya. Malogrem, evidentment, el nostre destí si no sabem donar a la República una estructura democràtica susceptible de consolidar la unió espiritual de castellans i catalans, "inexistent fins al 14 d'abril". Una estructura democràtica vol dir, per a distingir-la per la darrera diferència de l'Estat imperialista, una estructura en virtut de la qual, per exemple, un dia, proper o llunyà quant espontània i lliberrimament Portugal ho desitgi i Espanya ho vulgui, puguin els nostres germans lusitans insertar-se en la nostra nova nació, sense minva per cap de les seves llibertats i acreixement del comú prestigi. Podríem així després anar junts als Estats Units d'Europa i somniar després el mateix bell somni dels socialistes: la Federació Internacional.

Però, val la pena de seguir escri-

vint-ho? "Quid prodest?" Està més clar que l'aigua: Sols existeien dues maneres franques d'acoblar Catalunya (em refereixo a l'esperit de Catalunya: amb els fabricants de per allà és molt fàcil entendre's; està a l'abast de qualsevol líder conservador o progressista) en la vida espanyola: amb l'adhesió espontània i cordial o amb la submissió imposada i forçosa. El nostre pur espanyolisme o l'exèrcit d'ocupació. Creec poc prudent i poc pràctic sortir en aquests moments amb solucions intermitges. No tindran, no podran tenir, cap altre resultat que deixar desemparats als liberals, ofegar l'esperit hispànic, avui abassegador, i reforçar la reacció decrepita i el comunisme llibertari. La República, a més, perdrà el seu ajut més ferm.

Catalunya ha expressat ja el seu fervent desig. Per a la seva glòria, i per a la garantia d'Espanya, els crida tèrbols i les faramalles dels primaris d'allí (idèntics als d'aquí), no han trobat l'ajut d'un sol prestigi intel·lectual. Catalunya espera la resposta amb greu serenitat. La República té la paraula.

RAFAEL CAMPALANS

Entorn de l'Estatut

Manifestacions del senyor Bello

Un redactor de l'Agència Atlante ha conversat amb el senyor Bello, president de la Comissió d'Estatuts, el qual ha manifestat que espera que a darrers d'agost estigui aprovat l'Estatut de Catalunya.

Ahir havia de votar-se l'article relatiu a l'ensenyament, respecte al qual quedava per discutir una esmena del senyor Unamuno.

Quant a l'ordre públic, sembla que hi ha fórmula d'avinença de tots els sectors, i respecte el Títol de Justícia, que s'està ultimant, espera que no hi hagin grans divergències.

En el d'Hisenda podia haver-les, però sembla que s'adoptarà la fórmula d'ésser revisable anualment en discutir-se els pressupostos, amb la qual cosa ha de desaparèixer tot recel.

Acabats l'Estatut i la Reforma Agrària, les Corts tindran vacan-

Unes majories mal enteses... i encara dubtoses

Llegim en un periòdic madrileny, en aquell periòdic que s'ha distingit sempre per l'oposició sistemàtica que ha fet a les nostres aspiracions, que aquell que vagi en contra dels acords del míting antiestatutista de la plaça de braus, contradirà els vertaders i autèntics sentiments del poble espanyol que en totes bandes i amb una enorme majoria, que és gairebé unanimitat, es mostra absolutament contrari a l'autonomia política de Catalunya.

Sabem que els vint-i-tres milions d'habitants d'Espanya no poden ésser mai superats pels tres milions d'habitants de Catalunya. Però tampoc no se'ns podrà negar que quan aquesta Catalunya s'ha manifestat en diverses ocasions partidària absoluta de la seva autonomia, és que desitja i vol aconseguir el seu propi governament.

Per altra banda hem de reconèixer que en demanar Catalunya l'autonomia, no ho fa per egoisme ni per antiespanyolisme, sinó que la demana per considerar aquesta forma de descentralització com la més pràctica per a l'engrandiment d'Espanya. Si Catalunya demanés l'autonomia per a ella sola i s'oposés a que la podessin obtenir les altres terres peninsulars, aleshores sí que podrien objectar-nos aquelles raons que ara són, a totes llums, injustes.

Dir que Catalunya no pot obtenir l'autonomia perquè la majoria de castellans no ho volen — cosa encara molt discutible — és tant com dir que la força s'imposa a la raó, i han de convenir que la raó de la força no és pas, ni de molt, el millor camí per a arribar a una intel·ligència.

En el fons de la qüestió hi hem de cercar sempre un problema d'economia. Així com nosaltres, els catalans, estem certs que amb l'autonomia podrem desplegar d'una manera intensa totes les nostres activitats socials, el periòdic al qual ens referim ens dona la raó per la qual, bastant curtes, puix que hi ha molta feina. Ja hi ha preparades les lleis d'ordre públic, l'electoral, Tribunal de Garanties i congregacions religioses i altres.

qual s'oposa a la concessió d'aquella autonomia. Diu l'articulista, i ho copiem en sa mateixa llengua: "Y en cuanto a Madrid mismo, ¿se atreverán a sostener que la región autónoma política no causaría a la capital de España daño moral, político y material?"

I ara preguntem nosaltres: Es que Catalunya província (?) dona a Espanya més rendiment que el que li pot donar — i li donarà — la Catalunya autònoma? Es que l'enfervoriment de les parts ha de perjudicar el tot?

Proves per a esterilitzar les aigües de l'argent

Molts bioquímics es preocupen de recercar en quina quantitat l'argent pot ésser utilitzat com a agent o factor capaç de causar la mort als microbis.

Mr. Kling, director del Laboratori municipal de París, qui ha fet treballs molt interessants sobre la toxicitat de l'atmosfera de les grans aglomeracions urbanes, acaba de comunicar a l'Acadèmia de Ciències de la capital de França, els resultats de les seves temptatives d'esterilització de l'aigua pels metalls.

Ha provat que una làmina d'argent submergida dins el líquid, contenint tífics i colibacils (molt virulents actualment, car hom assenyalava casos de colibacil en diverses regions franceses), mata els indesitjables. M. Kling ha estudiat els fenòmens i conclou que el poder microbicida de l'argent és degut a una dissolució molt petita d'aquest metall dins l'aigua. La quantitat necessària és extramadament petita: alguns mil·ligrams per litre són suficients.

Ha mort l'ex-canceller Mons. Seipel

Viena, 2.—Ha mort aquest matí l'ex-canceller d'Àustria, monsenyor Seipel.

Aquest polític austriac ha estat considerat com un dels més grans estadistes d'Europa i hi ha qui l'ha comparat amb Richelieu i Cisneros.